

Előfizetési ár:

Egész évre	---	4 K.
Fél évre	---	2 K.
Negyed évre	---	1 K.
Egyes szám	---	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ES KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalan származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Erdőművelési problémák. (—y. —y.)

A fák villámveszélyessége.

Különfélék: Könyvismertetés: Ébredés az erdőn. (Dr. Szilárd Ferencz.) — Szörmek ára. — Nyugdíjbiztosítás. — Halálozás. — Kidőlt faóriás. — Időjelzés.

Hivatalos közlemények: A halászat törvényszerű gyakorlásának az államerdészeti alkalmazottak által leendő kötelező ellenőrzése. — Az erdősítési jutalmak kiosztása.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. A kilincs. (Zsoldos László.)

Erdőművelési problémák.

(Vége.)

Megfelelő növénytani ismeretek mellett nem okozhat nehézséget megállapítani azt, hogy melyek az illető vidék éghajlati viszonyainak alkalmas fanemek. Nagyon messze kellene, ezúttal csupán vázlatos szándékú fejtegetéseim keretén túl terjeszkednem, ha fás növényeinknek éghajlati igényeik szerint való jellegzésébe bocsátkoznám, hiszen soraimat ez ismeretek terén már eléggé jártas és szakképzett olvasóimhoz intézhetem, csupán arra óhajok rámutatni, hogy a kopárok fásításának ma úgyszólván még csak a kezdet nehézségeivel küzdő s nem egy helyt a kísérletezés természetével bíró munkálatai körében immár némely külföldi fanemek megtelepítése is szerepel.

Csakhogy ezeknél is, éppúgy mint honi fanemeinknél, nem csupán az éghajlat alkalmas volta képezi a megvalogatás, a minősítés fontos tényezőjét.

Közbe-bocsátva azt is, hogy a külföldi fanemeknek erdőtalajainkon, vagyis kedvező termőhelyeinken való megtelepítése immár nem egészen új, de még mindig csak szórványosan jelentkező tevékenysége erdősítéssel foglalkozó szaktársainknak s a nélkül, hogy e kérdéssel — a mely különben is késő utódok ítélszéke előtt nyerhet majd csak méltó elbírálást — itt most habzóbban foglalkoznám: azoknak, a kik erdőművelői hivatásukban nem kívánnak újabb célok és eszmék elől ridegen elzárkózni, nagyon ajánlom az erdő szeretetének melegében élő, lelkes erdőművelő szaktársunknak, Péch Dezsőnek az Orsz. Erd. Egyesület kiadásában

megjelent «A külföldi fanemeknek hazánkban való telepítéséről» szóló művét.*

Kiváló és feltétlenül figyelemre méltó szerepre hivatják a nem honi fanemek a kopárok befásításánál a talajviszonyoknak, mint legelső sorban fontos tényezőknek méltatása közben.

A kopár hegyoldalakon erdei fáink megtelepülésének termőhelyéül szolgáló jelenkori talaj pusztulásával sok helyt olyan korszak közei és földrétegei jutottak felszínre, melyek eltérő sajátágaik miatt más természetű talaj képződésében játszottak szerepet s fognak immár ezután játszani, úgy hogy ott — talán a távol idegenben — a hol ma is még a régebbi korú közetrétegek képezik az erdőtalaj közvetlen altalaját s annak termőföldje a mieinktől különböző fanemekkel van betelepülve, ezek közt mindenestre inkább megtaláljuk a céljainknak megfelelő fanemeket, mint honi fanemeink féleségei közt, a melyek látszólag azonos viszonyok mellett, de egészen más altalaj felett alkotnak erdőt.

Egy részében bizonyára az újkori talajréteg elpusztulása után felszínre jutott más természetű talaj lesz az oka annak, hogy a különféle őskorú agyagrétegek feltárással képződött meredek kopárokon az évek során át folytatott fáradságos és költséges fásítási munkálatainknak oly kevés siker az eredménye.

Természetszerűleg áll elő tehát annak szükséges volta, hogy különösen az agyagos kopár oldalak talajrétegeinek megkülönböztetésében legalább némi tájékozottságot szerezzünk s erre kiváló figyelmet fordítsunk. Mert egészen más természetűek s a talajalakulás szünet nélküli folyamatában különbözően változnak a durvább vagy finomabb szemcséjű homokos agyagrétegek, a sós, a keserűsós, a márgás, a palás, a barna, a kékes és más agyagfélék.

De a talajnemek változatossága mellett soha se téveszszük szemünk elől azt a még fontosabb körülményt se, hogy legtöbbször nyers, a termőerő legparányibb mértékének hijával levő kopár talajjal van dolgunk, a melyet a növénytenyészet számára előbb még nagy küz-

* A mű az Orsz. Erd. Egyesület tulajdona s azt tagjainak, valamint e lap előfizetőinek 3 koronáért árusítja.

delem és fáradságos munka árán meg is kell hódítanunk.

Kívánhatjuk-e attól a csemetétől, melynek vetőmagját erdei földben növekedett szálas anyafa termette, hogy az fává nőhessen az olyan kopár talajban, a melyben zsenge gyökérzetének egyetlen szálacskája sem található meg az ő természetének megfelelő tápanyagokat?

Ha figyelembe vesszük, hogy a még oly sekély, de már a televényképzés állapotában levő termőréteggel fedett talajban is mily szünetnélküli, vegyi hatásaival rontó-bontó szerves és szerves életműködés lüktet a szabad szemmel úgyszólván láthatatlan apró életcsírák közt azzal a rendeltetéssel, hogy a felszíni növényvilág gyökérzetének táplálékkal szolgáljanak, mert a magasabbrendű növények az alsóbbrendűek közreműködését jóformán nem is nélkülözhetik: könnyen megérthetjük, hogy a csupasz agyagszikkákba ültetett facsemeték mért pusztulnak el sokszor már aránytalanul rövid idő alatt s a leggyakrabban valamennyiök; s mennyire alászáll az értéke az olyan bírálatok szigorúságának, a melyek az ilyen erdőültetések — különben is fájó — sikertelenségének minden felelősségét a működő személyzetre hajlandók hárítani.

Ezek után mintegy önként kínálkozólag alakulnak ki szemünkben az ilyen terméketlen kopárokon a majd csak a későbbi jövő sikerének reményével kecsegtető fásítási munkálatok tervének körvonalai.

Kutassuk először ki az odaváló gyepnövényzetet; s ha sietős munkánkban az idővel takarékoskodva nem tudjuk kivárni a magától való gyepesedést, igyekezzünk az odaváló fű-félék magjának vetésével gyepes tereket és foltokat megtelepíteni. Ezeknek megtelepítése közben az itt-ott található máris gyepes foltok közé, vagy a helyenként maguktól előbukkanó galagonya, kőkény s más kórók védelme alá — lehetőleg nagy tányérú, széles

és nem mély gödrökbe, a melyeknek földjét legalább egy éven át a lehetőség szerint többször forgassuk meg és védjük meg a lemosás ellen oly módon, hogy tövis- vagy vesszőcsomókat tűzeljünk felső részükre, ültessünk előtelepítésre való talajborító sekély gyökérzetű kúszó fenyő-fajokat, a melyeknek például a törpefenyő (*Pinus montana* Mill.) és a törpe vagy a közönséges boróka (*Juniperus nana* Willd. és *Juniperus communis* L.), a külföldiek közül a jól bevalónak ígérkező «Banks» fenyője (*Pinus Banksiana* Lamb.) és a virginiai boróka (*Juniperus virginiana* L.).*

Létesítsünk a lehető közelben csemetekertet, a melybe a fennebb felsoroltak mellett a meszes jellegű talaj-nemeknek megfelelőbb feketefenyőt (*Pinus nigra* Lk.) és az amerikai csapadékszegény s igen száraz vidékek értékes gesztes fenyőjét (*Pinus ponderosa* Dougl.) vagy a nem meszes talajnak inkább megfelelő erdei fenyő (*Pinus silvestris* L.) csemetéket iskolázzunk. Ezeknek kiültetésénél pedig a legszigorúbb óvatossággal járjunk el s oktassuk ki a munkásokat arra, hogy a csemeték gyökerét a levegőnek még csak a látszata se érje; mert a legtöbb fenyőültetvény pusztulásának nem is annyira a talaj alkalmatlansága, mint főleg a helytelen és rossz kezelés az oka. A fenyőcsemetéknek a csemetekertből történő kivétele lehetőleg borus időben földestől történjen, trágyaleves vízzel töltött csöbrökbe kerüljenek azonnal s frissen megásott gödrökbe ültessünk.

Hogy pedig az előtelepítést inkább a fenyőkkel ajánlatos kezdeni, azt is a természet őstörténete sugallja, mert hiszen a korszakos idők fás növényzetének fokozatos települési sorát szintén a fenyő-félék nyitják meg.

* A virginiai borókára nézve olvasóink figyelmébe ajánljuk az Erdészeti Lapok XLV. évfolyamának VIII. füzetében Sajó Károly tanárnak «Az északamerikai borókáról» írt becses tanulmányát.

TÁRCZA.

A kilincs.

Elbeszélés. — Irta: Zsoldos László.

Berkócziné nem volt valami szép asszony, s éppen azért nehéz is lett volna megállapítani, vajjon az ura maga magáért vette-e el feleségül, vagy pedig a pénzért? Annyi bizonyos, hogy Adél (ez volt a lánykori neve) nem szerelemből ment férjhez. Az ő eszményképe egy szeplős, szőke gazdasági akadémiai hallgató volt, név szerint valami Petykó, a ki azonban oly komolyan vette az akadémiai hallgatást, hogy még akkor is esőkönyösen hallgatott, a mikor már régen nyilatkoznia kellett volna a szándéka felől, vajjon «csalé»-ra vagy «hajsza»-ra akarja-e irányítani az élete szekerét. De se «csalé», se «hajsza», a szekér kátyuban ragadt, a vad-alma képű Adélt pedig a takarékpénztári könyvével együtt elvitte a Berkóczi úr lakodalmas menete.

Berkóczi nagyon jóra való férj volt, Adél pedig vég-

telenül tisztességes hitvestárs, s ennél fogva igazán mintaszerű házaseletet éltek ketteskén abban a szép négy-szobás lakásban, a mit a Murányi-utczában béreltek. A férj reggel nyolcztól délután félháromig hivatalban volt, akkor hazajött ebédre, félnégytől ötig aludt, alvás után elment a kaszinóba kibiczelni, nyolczkor hazajött vacsorázni, vagy már együtt ült a feleségével a színházban és ha esetleg kabaréba nem tévedtek, akkor este tizenegy óra tíz perczkor már mind a ketten az igazak álmát aludták otthon, a meleg családi fészekben, egy szóval mintaházasság volt.

Minden boldogtalan asszonynak van valami mániája. Egyiken kitér az egyleti dühöngés, a másik krónikus zsur-bajban szenved, a harmadik jótékonyssággal, negyedik az udvarlóival akarja megcsalni maga magát, — nos, Berkócziné a négy közül az ötödik vigasztalást választotta: ő mindig a lakását tisztogatta. Kilincset, bútort, képet, tükröt, nippet, márványt, ezüstöt, üveget, kályhát, rezet, vasat, tücsköt és bogarat. Állandóan a kezeügyében volt egy doboz legfinomabb fémtisztítószer, meg egy darab szarvasbőr s mialatt az ura a hivatal-

A lombos fanemeket is úgy válogassuk meg, hogy csakis az előtelepítésre alkalmas alacsony törzsű fanemeket, a milyen pl. a virágos kőris és különféle cserjék, ültessük előbb. Az ákácot, ezt a máskülönbö megbecsülhetetlen fákat, csak az olyan lazább talajba és vízmosásokba tegyük, a hol gyökerei a levegő elől nincsenek elzárva, mert pl. a palás és márgás agyagtalajokban menthetetlenül elpusztul. Az újabban nagyobb számban nagy előszeretettel s bizony nem mindig a neki megfelelő talajra telepített amerikai kőrisfajokat csak igen óvatosan alkalmazzuk, mert ez a fanem is csak üde, erőteljes talajon nőhet fává s a nem neki megfelelő talajon ép úgy cserben hágy, mint az ákác.

A mint említém is, csupán körvonalozni óhajtottam azokat a főbb szempontokat, melyek a kopárok fásításánál irányadókul szolgálhatnak, mert hiszen kopáraink természetének változósága oly sokféle, hogy a különleges helyi viszonyok számításba vétele nélkül a fásítások eredményének méltatása csak egyoldalú és jogsulatlan vállalkozás.

Csupán némi érdeklődést óhajtottam ez iránt az égető kérdés iránt lapunk útján is felszínre juttatni, azzal a még figyelmet érdemlő javaslattal fejezvé be fejtegetéseimet, hogy még az olyan kopár területeken is, a melyeken a fásítások sikertelensége a fáradozó munkát jóformán egészen megbénította, tegyünk még egy utolsó próbát s jelöljünk ki reménytelen kopárunkon egy kisebb darabot kísérleti területnek oly czéllal, hogy ott a mások tapasztalatain s netáni sikerein indulva más fanemek ültetésével és alkalmas ültetési módokkal kísérletezvé, újra reménykedő munkásai lehessünk a késő utódok jólétét alapozó hálátlan szent hivatásunknak.

—y —y.

A fák villámveszélyessége.

Zivatar jön, a felhők mind sűrűbben és sötétebben gomolyognak, eltakarják a napot és fenyegetően gyülemlenek az imént még teljes napsütésben pompázó fatetők fölött. Itt is, ott is meg-megvonaglik az ég, fényes villámbarázdák futnak végig elkomorult arcán, mintha a harag rántaná össze szigorú ránczokba szemöldökeit. Tompa dübörgéssel közeledik az égiháború, mintha egy csatára kész sereggel vonulna fel, hogy a következő pillanatban rettenetes csattanással okádja tüzét a megriadt tenyészetre, mely borzongó reszketéssel megalázkodva várja a halálos csapást. Ember, állat riadtan menekül odúba, föld alá, csak az erdő hatalmas szálfái nem menekülhetnek sehová, elszántan, földbe szegezve állnak ott s néznek szembe a dühöngő elemmel, mely a következő pillanatban lecsap s derékon töri ketté az erdő legszebb fáinak életét, nem hagyva maga után mást, mint megszenesedett üszköt, a pusztulás megdöbentő képét. Nagy és titokzatos a villám hatalma, nem csoda, hogy tétován, tájékozatlanul állunk vele szembe s erőnket, akaratumkat megsibbasztja a látvány.

A néphagyományokban már rég él az a hit, hogy különböző fanemek különböző mértékben vannak kitéve a villámütés kockázatának, habár ennek okai felől a köztudat nem tud felvilágosítást adni. Így például a tölgyet minden tekintetben olyan fának tartják, melyet hamar ér a villám, míg másfelől a bükkfáról tudják, hogy ezt csak ritkán sújtja a villámütés. A régiek szerint a babérfát éppen sohasem érte villám, azért Tiberius római császár, valahányszor zivatar fenyegetett, mindig babérkoszorút tett fejére.

De mindez csak babona. Annyi azonban bizonyos, hogy a villám különböző hatással van az egyes fa-

ban vagy a kaszinóban ült, vagy délutáni álmát aludta, Adél, mint a ki lopni megy, lábujjhegyen settenkedve járta végig a szobákat, a mellék- és egyéb helyiségeket s (kezében a fémtisztítóval meg a szarvasbőrrel) hiúzzszemmel vizsgált végig mindent, vajjon hová csapjon le valamit megtisztítani vagy kifényesíteni.

Különösen sok baja volt a kilincsekkel, a miket minden ajtónyitáskor megfogdostak (a helyett, hogy a kulcslyukon jártak volna keresztül), a parkettel és szőnyegekkel (a mikre senki sem akart tenyerével rálépni) és a hamutartókkal, a melyeket az ura barbár módon minduntalan telihamuzott, megrakott elhasznált gyufákkal, szivar- és cigaretta-végekkel, mintha egyenest csak azért dohányozott volna, hogy neki szaporítsa a dolgát és rövidítse meg az életét. Néha fel is sóhajtott szegény asszony, hogy:

— Károly, Károly, mondd kérlek, mire való már ez a sok hamu?

Mire Károly mérgesen:

— Persze, te már az én hamvaimat szeretnéd el-takarítani, úgy-e, Adél?

Az ilyen összezörrenések rendszerint érzékeny családai jelenetben végződtek: az asszony ragyogón tiszta hamutartót tett az ura elé s ez vandál élvezettel verte megint beléje a friss hamut. Sziszifuszi munka ilyen ember után mindig takarítani.

A lánykori ábrándképek az asszonysorban többnyire kezdetleges figurákká szoktak összezsugorodni. Berkócziné is egy-egy foltos kilincsnél, vagy, uram bocsá' sáros szőnyegnél nem egyszer gondolt vissza szívzorongva a szeplős, szőke gazdasági akadémiai hallgatóra.

— Jaj, Istenem, — mondta magában ilyenkor megrettenve, — mi lett volna belőlem, ha Petykóhoz mentem volna feleségül? Hisz az után az Isten sem tudná tisztán tartani a lakást!

Természetes, hogy e miatt a fényesítő rögeszméje miatt Berkócziné lassankint hadilábra került mindenkivel, a kivel csak az otthonában dolga akadt. Nemcsak az urával, a ki utóvégre mentül kevesebbet volt odahaza, nem csupán a szobalányaival, a kik egymásután hagyták a faképnél, hanem úgyszólván még a barátnőivel és ismerőseivel is. Utóvégre senkinek sem.

nemekre, nem egyformán veszélyeztet mindenféle fát. Hanem hogy ebben a különbségben mi része van magának a fának s mi része a talaj minőségének, különösen a földalatti vízmennyiségeknek, azt már nehéz eldönteni. Lássunk azonban néhány adatot, a melyeket az erre vonatkozólag folytatott tudományos és statisztikai kutatások hoztak eddig tudomásunkra.

Németországban Lippe hercegség és Schleswig-Holstein erdőigazgatósága tettek ez irányban részletes tanulmányokat ismételtelen is. Ezeknek eredményeiből kiderül, hogy tényleg a tölgyfák azok, melyek leginkább ki vannak téve a villám kockázatának, a többi fánemekre nézve azonban az eredmények nem vágtak egészen össze. Belgiumban és Schleswig-Holsteinban tett megfigyelések ellenben azt mutatják, hogy a nyárfa még felülmulja villámveszedelmességben a tölgyet s ez csak másodsorban következik.

Egy jeni botanikai professzor, *Stahl* is foglalkozott a fák villámveszélyességének kérdésével s erről most éppen nagyobb tanulmányt tett közzé. Az ő tapasztalata az, hogy azok a fák, melyeket a villám feltűnő gyakorisággal keres fel, s melyeket nem ritkán szerteszét hasogat, elsősorban a túlevelűek, aztán a lomblevelűek között a nyárfák, tölgyek, körtefák, szilfák, fűzfák, kőrisfák és akáczfák. Legritkábban okoz kárt a villám az égerfában, a juharfákban, a vadgesztenye- és a bükkfában. Ez utóbbiról egy adat sem szól, tehát majdnem immunisnak tartható a villámütéssel szemben.

Van aztán *Stahl* szerint egy közbelső csoportja a fáknak, mint a hárs, az almafa, cseresznye,ogyoró és szelid gesztenyefa. A mi a nyárfákat illeti, ezekre nézve igen ingadozó az adatok, mert p. o. némely erdőfelügyelő észleletei szerint nyárfákat csak rendkívül ritkán pusztít el a villám, mások viszont azt a meggyőződést szerezték, hogy a tölgyfán kívül épp

ez a fa, mely leggyakrabban esik a villámcsapás áldozatául.

Még nagyobb azonban az eltérés az egyes megfigyelők tapasztalatai közt a villámveszélyesség különböző mértékének okai tekintetében. *Stahl* azonban e részben is kísérletek alapján igyekezett magának némi tájékozást szerezni. A kísérleteknél villamos gépek szikráit használta s abból a föltevésből indult ki, hogy egy koronájától a nedves földrétegig behálózott fa kevesebb veszélynek van kitéve, mint egy szárazhéjú.

Meggyőződése szerint leginkább lehet tartani a villámcsapások veszedelmétől a heves zápor által nem kísért viharoknál, s régi tapasztalat, hogy a mint az eső megered, a legnagyobb veszély már elmúlt. Viszont a meddig a fák, házak és más tárgyak tartós szárazság után kívül nagyon szikkadtak s ennél fogva külfelületükön a villamosságot rosszul vezetik, a felhők és a föld közt fennálló feszültségek nehezebben egyenlítődnék ki, mint hogy ha a földből túlnyuló tárgyak egyenes behálózás által jó vezetőkké lettek. Ez állapot bekövetkezése után tehát hasonló erejű villamos kisütések kevesebbé rossz következményekkel fognak járni, mivel különösen fáknál az eddig egyedüli jó vezető nedvűs belső részek az ág- és törzsben, a vizburkolat folytán oly megkönnyebbülésen mentek keresztül, a melynek részleteire nézve különben még nincsenek bővebb adataink.

Gyakorlati szempontból azonban az látszik e fejtegetésekből kitűnni, hogy az a közönséges nézet, mintha a nyárfák alkalmilag villámvezetőül szolgálhatnának, teljesen téves. Magas épületek közvetlen szomszédságában is kerülni kellene oly fák ültetését, a melyeknek kérge csak lassan hálózódik be, mint a körtefa, tölgyfa, akácza, szilfa, nyárfa és a túlevelűek. Mivel a fáknál a villamos feszültség kiegyenlítése a koronára és a

lehet kellemes dolog, ha látogatóban van valahol és azt kell tapasztalnia, hogy a ház asszonya csak szóra-kozottan, immel-ámmal, vontatva beszélget vele s e közben olyan kétségbeesett tekintettel kíséri minden mozdulatát, hogy hova lépett, vagy nem hagyott-e foltot a kezével a kilincsen, vagy a polituron, mintha kerékbe törnék. Az ismerősök eleinte meglepődtek, később egy darabig mulattak rajta, aztán elkezdtek boszankodni s végül egyszerűen nem adták vissza a látogatását. Így aztán Berkóczinét már a házassága hatodik esztendejében nem látogatta meg az ismerősei közül más, csak egy özvegyasszony meg ennek a félig-meddig elvirult két leánya. Ezek minden két hétben megjelentek rendületlenül a tisztaságtól ragyogó lakásban, keztyűs kézzel fogták meg és ugyanekkor már meg is törölték a keztyűjükkel a kilincset, lábujjhegyen, libasorban óvatosan lépegettek pontosan egymásnak a nyomába s mihelyt szerencsésen eljutottak a rendes székeikhez a szalónba, ott peczkesen leültek és meg nem mocczan- tak volna a helyükről a világ kincseért sém mindaddig, a míg csak a háziasszony jelt nem adott nekik, hogy:

— Tessék uzsonnázni!

Nahát ezek az uzsonna kedvéért jöttek, mert nagyon szerették a kuglófot, meg a krémeket, a mikben csakis Berkócziné házában lehetett részük. De akármilyen vezette, vagy vonzotta is őket, annyi szent, hogy a mikor elmentek, alig kellett valamit takarítani utánuk a lakásban. És ez Berkóczinének nagyon jól esett. A tisztán maradt parkett s fényes kilincs révén szinte valami lelkirokonsságot kezdett érezni velük és mármár arra gondolt, hogy a kétheti uzsonnákat egyszer s mindenkorra átváltoztatja heti uzsonna-adásra, mikor a legközelebbi rendes napon egyszer csak az özvegy, meg a két lánya is váratlanul elmaradt. Berkócziné egész délután türelmetlenül várta őket, s éjszaka (mint-hogy Berkóczy úr most már újabb szokás szerint némelykor, így történetesen aznap is hajnal felé vetődött haza a kaszinóból) majdnem félháromig törte rajta a fejét, vajjon mért nem jöttek el ma az ő tisztá vendégei. De alkalmasint soha életében ki nem találta volna a nagy titkot, ha a következő nap délutánján be nem toppan a szalónba lábujjhegyen és nagy boldogan

belső vezető utakra szorítkozik, azért különösen jó vilálmhárítókkal el nem látott épületek közelében szomszédságuk fölöttébb aggályos. Nagyon közel fekszik a lehetősége annak, hogy a villám átugrik egy szomszédos épületre a kéregfelület azon pontjáról, a hol annak behálózása véget ér.

Veszedelemes dolog arra nézve is tanácsokat adni, hogy vajjon a zivatar által meglepett ember akár a szabad mezőn, akár az erdőben miként viselkedjék. Nehéz eldönteni, hogy mi jobb ily esetekben, a fák védelmét keresni-e. vagy pedig távol tartani magunkat azoktól, tekintve, hogy épp annyi embert üt agyon a villám a szabad téren, mint a fák alatt. Még fontosabb ennél, nem tartózkodni zivatar alkalmával marhacsorda közelében, nem huzódni meg gabnás csűrökben, hanem inkább kitenni magunkat a zápor verésének.

A villám járásának, különböző hatásainak tanulmányozása oly feladat, melylyel érdemes foglalkozni mindenféle szempontból. Értékes adatokkal gyarapíthatjuk így az e téren még elég hiányosan rendelkezésünkre álló tapasztalati anyagot, a melyből a természettudós aztán fontos következtetéseket vonhat le éppen az erdő érdekében, mely leginkább van kitéve a villámütés veszélyeinek. Az a tapasztalat, hogy a fák különböző módon reagálnak a villámnak, már maga is becses eredmény, habár csak a további kutatások fogják végleg tisztába hozni ennek valószínű okait. V. S.

Különfélék.

Könyvismertetés. *Ébredés az erdőn.* Dr. Szilárd Ferencz szépirodalmi hagyatékából kiszemelt tárczák, Megjelent a «Pátria» nyomdai vállalat (Budapest, IX., Üllői-út 25.) kiadásában és kapható ott, valamint minden könyvkereskedésben. Ára 5 korona.

az özvegy, meg az egyik leánya s mögöttük még boldogabban a másik leány, meg egy napsütötte képű szőke, gazdatiszt-féle alak (— Jesszusom, Petykó! . . . — Ke-kezt csókolom, nagyságos asszony . . .)

— Ősmeritek egymást, angyalom? — mosolygott a cipője orrán balanczírozva az uzsonnás özvegy. — Rózsikámnak a völegénye . . .

— Úgy ám, tegnap óta, — vágott az anyja szavába a menyasszony, a jövendőbelijével együtt lábujjhegyezve a szőnyeg szélén.

— Tiznapos ősmeretség, édes néni, mindössze tiznapos ősmeretség és mégis az egész életre szól, — haddarta közbe a hoppon maradt nővér. Aztán újra a menyasszony szólt és megint a mama és ismét a menyasszony, közben a völegény is (— Jesszusom, Petykó!) hebegett valamit, szóval Berkócziné jóformán azt sem tudta hogyan, csak azon vette magát észre, hogy ott ülnek mind az öten a szalónban, mint valami automaták és össze-vissza hadarnak mindent. Aztán már kint is voltak az ebédlőben, fogyott a krém, meg a kuglóf, meg a háromféle finom likőr, a miről Berkócziné szín-

A gazdatársadalom nagytudásu, lelkes munkásának, egyik legkedvesebb szépírójának és lapunk volt munkatársának emlékét örökíti meg az a kedves, értékes és bájos kötet, a mely az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kezdeményezésére, a «Pátria» nyomda áldozatkészségéből jelent meg és az elhunyt írónak 40 tárczáját tartalmazza. Gazdát, vadászembert, de a természetnek minden barátját is közelről fogja érdekelni ez a kötet, melyből a természetnek nagytudásu ismerete, mélységes imádata árad felénk és oly kedves humorral párosul, a mely állandóan derült mosolyt fakaszt az olvasó ajakán. A könyvet fiatal székely művésznök, D. Dobay Zsigmond kiváló rajzai ékesítik. A kötetet az elhunyt barátai azzal a kegyeletes szándékkal adták közre, hogy annak jövendelméből a gazdatársadalom elhunyt, jeles munkásának esztergomi sírja fölé méltó emléket állítsanak. Eltekintve ettől a kegyeletes czéltől, maga a kötet úgy belső tartalmánál, mint külső alakjánál fogva megérdemli nemcsak a gazdák, a vadászok, hanem minden igaz természetimádó legteljesebb figyelmet.

Szörmék ára. Tudjuk, hogy a szörméknek piaczi központja Lipcsében van s azért az ottani börzén kialakult árak irányadók egész Európa szörmekereskedelmére nézve. A legutóbbi jelentések szerint a lipcsei szörmepiaczon a vadbőrök árai a következőképen alakultak: vidra 43—48 K; könyvest 24—30 K; könyvest farkok 7 K; fanyest (nyuszt) 34—40 K; fanyest farkok 8—10 K; görény nagyság szerint 5—10 K; görény farkok 12 fill.; róka 10—15 K; házinyúl minőség szerint 50 kgr.-onkint 60—120 K; téli nyúlőr 60—80 fill.; nyári nyúlőr 24 fill.; őz 1—2 K; vadmacska 10—15 K; szarvas 5—6 K; hiúz 40—60 K; medve 80—100 K. Az ár természetesen az árú minőségéhez igazodik s a fenti adatok csak általános tájékozássul szolgálhatnak.

tén nem tudta, hogy hogyan is került voltaképpen az asztalra. Aztán a vendégek egyszer csak fölkeltek, az a napsütötte szeplős szőke egymásután kétszer is kezét csókolt neki (már Berkóczinének) és ő megígérte, hogy elmegy az eljegyzésre és vállalja a nászasszonyi tisztet. Aztán becsukta mögöttük az előszoba-ajtót és a hogy jött tévován befelé, a villanyfényben a szemébe ötlött az ebédlő kilincsen egy széles férfikéznek a nyoma.

— Folt, folt, — tündött magában egy pillanatilag habozva, mialatt talán arra is gondolt, hogy hívá is tette a fémtisztítót meg a szarvasbőrt; aztán, mintha ezen a ponton már megbicsaklott volna az agyveleje, lassan, fáradtan, megtörten lehajolt és csöndes, epedő, fájdalmas csókot lehelt arra a széles kéznyomra a kilincsen.

Öt percz mulva pedig, alkalmasint az érvényben levő jogrend tiszteletére, előkereste a fémtisztító dobozt és olyan ragyogóra, dörgölte vele a veszedelmes kilincset, mintha sohse lettek volna szeplős gazdatiszttek a világon.

Nyugdíjbiztosítás. Az Országos Gazdasági Munkás-pénztárnál a következő biztosítások eszközöltettek: gróf Zichy Ödön uradalom részéről Gábrián Mihály, Bika Flóra, Kovács János, Czucz Demeter, Brindás Tógyer, Jelonoy Lup, Jánik György és Sváb Tógyer uradalmi erdőőrök; Csik vármegye részéről: Ifj. Balogh József, Lukács Károly és Gál Ignác vármegyei hatósági erdőszolgák biztosítottak az 1912. évi VIII. t.-cz. alkotta nyugdíjsoportban balesetre, nyugdíjra, aggkori ellátásra és temetkezési segélyekre, fejenkinti évi 10 korona tag-ságdíj fizetése ellenében.

Halálozás. Wisnyovszky Ferencz m. kir. segéderdőmérnök, a miskolci járási m. kir. erdőgondnokság vezetője, december hó 31-én 29 éves korában Budapesten elhunyt.

A vadászerdői m. kir. erdőőri szakiskola és a továbbképző tanfolyam tanulói gyászlacon tudatják, hogy szeretett tanulótlársuk *Lutter József* a továbbképző tanfolyam tanulója, f. é. január hó 3-án, életének 19-ik évében váratlanul elhunyt.

Kidőlt faóriás. A fogaraszvármegyei Ujtohán község tulajdonát képező erdőben október 21-én egy jegenyefenyőt tört ki a szél, melynek hossza 62 méter, középátmérője 132 cm., kora pedig mintegy 567 év volt.

Szántó András j. erdőőr.

Időjelzés. A «Meteor» 1914. évi január hó 2-ik felére a következő időjelzést teszi közzé: január hó 2-ik felének változási napjai 15—19—20—22 és 25-re esnek. A 15-iki enyhe, csapadékos; a 19—20-iki hideg, viharos; a 22-iki szeles; a 25-iki pedig enyhe jelleggel.

Hivatalos közlemények.

101,987. szám. F. M.
1900.

Körrendelet valamennyi magyarországi kincstári erdőhatóságnak, a beszterczei m. kir. erdőigazgatóságnak, az állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek kezelését teljesítő m. kir. állami erdőhivataloknak, a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia igazgatóságának, a m. kir. erdőfelügyelőségeknek és a m. erdőőri szakiskoláknak.

A halászat törvényszerű gyakorlásának az államerdészeti alkalmazottak által leendő kötelező ellenőrzése tárgyában.

A halászat törvényszerű gyakorlásának hatásosabb ellenőrzése érdekében szükségesnek találom, hogy a vezetésemre bízott földmívelésügyi miniszterium szolgálati ügyköréhez tartozó összes állami erdészeti alkalmazottakra, kik a halászatról szóló 1888. évi XIX. t.-cz. és annak végrehajtása tárgyában a korábbi elődöm által kiadott 1889. évi 5000. számú utasítás rendelkezései értelmében a törvénybe ütköző halászat megakadályozására jogosítva vannak, — ezen ellenőrzési jog kötelezővé tételük.

Ennélfogva a kincstári birtokokon, a beszterczei m. kir. erdőigazgatóság kerületében, a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémián és m. kir. erdőőri szakiskoláknál alkalmazott erdőtiszték és erdőőröknek, továbbá a kir. erdőfelügyelőségeknek és az állami kezelésbe vett községi és némely erdők és kopár területek kezelésénél alkalmazott erdőtisztéknek ezennel szolgálati kötelességükre teszem, hogy szolgálatuk közben a halászat törvényszerű gyakorlását szigorúan ellenőrzik s a halászat törvény és annak végrehajtása tárgyában kiadott utasítás rendelkezéseibe ütköző és bárhol is tapasztalt halászatki hágásokat az illetékes hatóságnál késedelem nélkül feljelentsék.

Az állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek őrzésénél a birtokosok költségén alkalmazott nem állami erdőőri személyzetnek (járási erdőőrök, külön alkalmazott erdőőrök, erdőszolgák), a halászat ellenőrzését illető teendőire azonban továbbra is az 1898. évi XIX. t.-cz. alapján jóváhagyott szolgálati szabályok idevágó rendelkezései maradnak érvényben.

Budapest, 1903 december hó 12-én.

A miniszter helyett:

Makfalvay s. k.,
államtitkár.

*

Az erdősfíési jutalmak kiosztása.

A földmívelésügyi miniszter a kopár futóhomokterületeken az 1908. évben önként teljesített erdősfíésekért a múlt év december havában ítélte oda a kitűzött jutalmakat és pedig:

1. a két, — egyenkint 1000 koronás I. rendű nagyjutalmat a *Cseri volt úrbéreseknak* a Hont vármegyében, Cseri község határában 30·0 k. holdon létesített, továbbá a *Kisbárapáti volt úrbéreseknak* a Somogy vármegyében, Kisbárapáti község határában 90·6 k. holdon foganatosított erdősfíésért,

2. a 800 koronás II. rendű nagyjutalmat a háromszékvármegyei Kovászna községnek a saját határában 33·0 k. holdon létesített erdősfíésért,

3. a két, — egyenkint 600 koronás — III-ad rendű nagyjutalmat *Micsura Imre* kisbirtokosnak a Trencsén vármegyében Trencsénhosszúmező község határában 62·0 k. holdon létesített, továbbá a fogaraszvármegyei *Ótohán községnek* a saját határában 50·0 k. holdon foganatosított erdősfíésért,

4. a két — egyenkint 500 koronás — I. rendű elismerő jutalmat a szebenvármegyei *Kakasfalva községnek* a saját határában 15·0 k. holdon létesített, továbbá *Ráthonyi Ákosné* szül. *Borbély Erzsébet* birtokosnak a Hevesvármegyében Nagybátöny község határában 12·0 k. holdon foganatosított erdősfíésért,

5. a három — egyenkint 400 koronás — II. rendű elismerő jutalmat az *aszódi volt úrbéreseknak* a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében Aszód község határában 13·0 k. holdon létesített, továbbá a szebenvármegyei *Orlát községnek* a saját határában 10·1 k. holdon teljesített, végül *Stadel János* birtokosnak a Zala vár-

megyében, Zalatárnok község határában 240 k. holdon foganatosított erdősítésért,

6. a 300 koronás III-ad rendű elismerő jutalmat *Zollán István* birtokosnak a Szabolcs vármegyében Senyő község határában 70 k. holdon teljesített erdősítésért.

A versenyben résztvevő nagybirtokosok illetve testületek közül és pedig:

a «*Csikvármegyei Magánjavak*»-at kezelő igazgató tanács, a csikvármegyei Gyergyó-Békás és Gyergyó-Holló községek határában 1961 k. holdon létesített erdősítésért,

báró Ragályi Balassa Ferenczné szül. *báró Balassa Emma* nagybirtokos a Zemplén vármegyében Alsógyertyán község határában 275 k. holdon létesített erdősítésért,

gróf Majláth József nagybirtokos a Szabolcs vármegyében Ófehértó község határában 634 k. holdon létesített erdősítésért, *gróf Esterházy Miklós Mór* nagybirtokos a Győr vármegyében Gönyű község határában 276 k. holdon létesített erdősítésért, *özü. gróf Forgách Józsefné* szül. *báró Révai Sarolla* nagybirtokos a Nógrád vármegyében Ipolyvarbó község határában 360 k. holdon teljesített erdősítésért, *gróf Károlyi József* nagybirtokos a Szatmár vármegyében Szaniszló község határában 290 k. holdon létesített erdősítésért, *Leveleki Ármin* nagybirtokos a Szabolcs vármegyében Levelek község határában 350 k. holdon létesített erdősítésért, *özü. gróf Vay Ádámné* szül. *Zichy Mariette grófné* nagybirtokos a Szabolcs vármegyében Vaja község határában 857 k. holdon létesített erdősítésért, a fogarasi m. kir. ménesbirtok igazgatósága Fogaras vármegyében Alsó-Komána Felső-Komána és Felső-Venicze községek határában 503 k. holdon létesített erdősítésért, végül a *veszprémi fő- és székeskáptalan* a Veszprém vármegyében, a Futtas puszta és Kádárta község határában 510 k. holdon létesített erdősítésért — elismerésül — egy-egy hazai művész által készített festményt, szoborművet s illetőleg dísz tárgyat kaptak.

Ugyanezen alkalommal *Ganzaugh Miklós* alsógyertyáni lakos, urad. jószágkormányzó és *Deák Dénes* kovásznai községi jegyző az erdősítések létesítése körül kifejtett buzgalmukért a vármegye főispánja útján miniszteri elismerésben részesültek.

Azok az alkalmazottak pedig, a kik a versenyre bocsátott erdősítések létesítése és gondozása közül érdemeket szereztek, szintén megfelelő pénzjutalomban részesültek, nevezetesen *Bodor Gábor* m. kir. erdőtanácsos 350 korona, *Fejér Kálmán* m. kir. erdőmérnök 500 korona, *Balogh Boldizsár* urad. főerdész 250 korona, *Tanka Sándor* kápt. erdész 200 korona, *Pompe Hugó* urad. főerdész 200 korona, *Erősdy Bálint*, *Györke István* m. kir. erdőmérnökök és *Faber Tódor*, *Antal László* m. kir. gazd. intéző együttesen 400 korona, *Nikl Kálmán* és *Wagenhuber Károly* urad. gazd. intézők egyenkint 150—150 korona, *Felberbaum Mihály* urad. gazdatiszt 200 korona, *Mack Alajos* urad. köreerdész és *Vay Ádám* urad. ellenőr egyenkint 150—150 korona, *Puskás Gyula* és *Horváth Ferencz* várm. urad. főerdő-

őrök egyenkint 100—100 korona, *Végh Mihály*, *Plaszkonke Béla* urad. erdőőrök, *Borbáth András*, *Gyulai Ferencz*, *Stroia Irimia*, *Wenrich Mihály*, *Bahna Mihály* és *Szánthó Antal* járási erdőőrök, *Markó József* m. kir. erdőőr egyenkint 80 korona, *Kovács Sándor*, *Urikovits József*, *Samó József*, *Sebők János* urad. erdőőrök, *Witwiltzky Albert* és *Csibi Lajos* urad. erdőszolgák egyenkint 60—60 korona, végül *Boda János* és *Dankis János* urad. mezőőrök egyenkint 50—50 korona pénzjutalmat kaptak.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalnak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Havas József* miniszteri tanácsosnak, a zágrábi erdőigazgatóság főnökének saját kérelmére törént nyugalomba helyezése alkalmából az erdészeti közszolgálat terén sok éven át kifejtett hű és hasznos szolgálatai elismerésül *Ferencz József* rendem közepkeresztjét adományozom.

Kelt Bécsben, 1913. évi december hó 2-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Báró Burián István s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Nickl Géza* és *Azór Alajos* főerdőőröknek sok évi hű és hasznos szolgálatuk elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1913. évi november hó 8-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Báró Burián István s. k.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Ö Császári és Apostoli Királyi Felségének* Bécsben, 1913. évi december hó 22-én kelt legmagasabb engedélye alapján *Levitzy Albert* m. kir. főerdőtanácsos — sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatainak elismerése mellett — saját kérelmére nyugalomba helyezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületében *Bárány György* m. kir. főerdőőrt, a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületében pedig *Buzgár János* m. kir. főerdőőrt nyugalomba helyezte.

A bustyaházai m. kir. erdőhivatal főnöke *Csákay Márton* és *Cziller János* m. kir. erdőőröket m. kir. főerdőőrökké; *Traxler András* m. kir. segéderdőőrt, ifj. *Traxler János* m. kir. erdőlegényt, valamint *Horbász György* erdőőri szakvizsgát tett szegődött erdőmunkást m. kir. erdőőrökké; *Plakinger Miksa* szegődött erdőmunkást m. kir. segéderdőőrré; *Sárga Kálmán*, *Markocsány Zoltán* valamint *Weinrauch Gyula* napibéreseket II. oszt. m. kir. erdőlegényekké nevezte ki.

Azonkívül *Kéray Sándor* és *Czepeczauer Rajmund* II. oszt. m. kir. erdőlegényeket I. oszt. erdőlegényekké léptette elő.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1913. évi december hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Vizakna város hd. 1455, *Lehoczky János* — 20, *Palánkai erdőgond.* 260, *Bagyinszky Pál* 6—, *Kovács József* — 20, *Nyitrai fősolgabíró* hd. 2355, *Pónik község* hd. 1475, *Nádasladányi urad.* 16—, *Piller Péter* 420, *Zágrábi erdőig.* hd. 2455, *Liptóújvári főerdőhiv.* hd. 6475, *Pécsi püsp.* hd. 1155, *Csekey János*

hd. 4.—, Ferenczy Ferencz 6.—, Léhny János 6.—, Rimabrezói erdőhiv. 16.—, Vinkovcei főerd. 68.—, Vallás min. hd. 1755, Ipolysági adóhiv. hd. 1315, Ábrahám Sándor 240, Besztercebányai erdőhiv. hd. 1067, Földmiv. min. 180, Főherceglaki fgi. jószágig. 60.—, Véssey Lajos hd. 975, Bezák József 6.—, Breznóbánya város 12.—, Goanta Pál ab. 5.—, Zágrábi erdőig. 20.—, Greisinger Márton 420, Jeszenszky Máttyás hd. 2.—, Kiss János 5.—, Kovács Ignác 6.—, Stefurovszky István 6.—.

1 koronát fizettek: ifj. Kocsis József, Lipkovic János, Rác Antal, Morgos István, Polyák Antal, Ziegelhoffer Arnold, Biró János, Sáska János, Slekta Ernő, Szász Lőrincz, Szabó József, Saári Mihály, Varró István, Papp Adorján, Bauer József.

2 koronát fizettek: Farkas Gyula, Koványi Pál, Ötvös Sándor, Bakk Ferencz, Bolcsó Barna, Molnár János, Szabó László, Oraviczián Elek, Tamás Mihály, Dávid Endre, Dobozy Lajos, Kiss Károly, K. Balázs Lajos, Engli Vilmos, Miskovits Péter, Tamás Mihály, Gábris István, Kremper József, Tóth Mihály, Czekey János, Kovács János, Matula József, Smelkó József, Fertő Pál, Kaszás János, Marosits Pál, Németh István, Nyes János, Brubel Ferencz, Buvári Ferencz, Cziráky Cs., Fórizs Sándor, Fuchs Pál, Haracsi Gyula, Szabó Pál, Baweischafter Iván, Burger János, Kazán József, Klingovszky János, Kovács János, Kövesdi Sándor, Pál János, Podina Mihály, Polovics János, Pölöskei József, Sztopa Sándor, Bencze Vincze, Hajdú János, Járossy László, Kose János, Lichner Pál, Lutter Sándor, Molnár József, Orbán Imre, Pomóthy János, Rédl Ede, Siskovits József.

3 koronát fizetett: Boesckay Ödön.

4 koronát fizettek: Körmöczy Illés, Horváth János, Bajgár János, Banicz Sándor, Paucsin János, Farahó István, Kovács Gyula, Rottár József, Tomeszkó Keresztély, Fetz Lajos, Roszival János, Albrecht János, Horváth Imre, Kóváry László, ifj. Thóbiás Gyula, Udvardy József, Fónai Mihály, Fonalka József, Faragó Béla, Ivácssy Géza, Lachmann Lajos, Stainer Gyula, Stiff György, Strobl József, Körmendy János, Árvai urad. jeszei erdőgond., Kozán Péter, Sáska hgi. erdőgond., Argyelán Tanasztie, Gaal Antal, Kraffszky Ferencz, Kőteles Ferencz, Mazár János, Polgár József, Sárkóczy József, Szabó István, Vánca Simon, Bilinkovics József, Faragó András, Gang Márton, Hinfneer György, Horváth Ferencz, Papp Ágoston, Veres Sándor, Bózner Gyula, Steinkugler Rajmund, Almásy László, Árvaváraljai erdőgond., Csornai prép. urad., Kovács György, Papp Péter, Páscu Viktor, Pergyik József, Steiner József, F. Szabó Mihály, Gróf Széchenyi F. urad., Varga József, Borbás Mihály, Busik István, Csörtus Miksa, Farkas Elek, Györki József, Hirsch István, Kalló Jenő, Kardos Vendel, Klespitz János, Link János, Id. Lorenz Márton, Mészáros Tamás, Német József, Rónay Antal, Soltész Sándor, Szeitler Ferencz, Tanczos László, Vargha Antal.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakezím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

R. J. A borjúkat rendszerint 5—6 hetes korukban szokás elválasztani, ha azonban a kis állat nagyon szép és tenyészállatnak szánta, akkor 2, sőt 3 hónapos koráig is szophat. Földolog azonban, hogy az elválasztás okszerű legyen. Sohasem szabad a borjút hirtelen elválasztani, hanem mindig csak lassanként. Már az anyatej mellett módot kell neki adni, hogy anyja mellett finom, jó szénát csipegethessen, vagy egy kis zúzott zabot szedegethessen. Így aztán az emésztő szervei a szilárd táplálékot lassanként megszokják, s ha aztán lassanként egészen megvonják tőle az anyatejet, nem fog emésztési zavarokkal küzdeni. Az elválasztást úgy kell intézni, hogy a borju, ha pl. naponta ötször szopott, csak négyszer juthasson anyja alá, egy idő múlva naponta háromszor s így tovább. Mindenféle hirtelen

átmenetet kerülni kell. Azt sohasem szabadna megengedni, hogy a borju mindig az anyja mellett legyen és azt egész nap nyag-gassa.

A borju legmegfelelőbb tápláléka az elválasztás után a jó-minőségű réti széna és ha teheti kevés zúzott zab. A kis állatot nem tanácsos megkötöni, de azt sem szabad megengedni, hogy más állathoz férhessen, több borjút sem ajánlatos együtt hagyni, mert azok szeretik egymás köldökét czibálni, egymást nyalogatni, s ha egymás szőrét lenyelik az gyomrukban gombóc-zot képez s igen komoly emésztési zavarokat, sőt elhullást is okozhat. Minden borjunak legyen külön rekesze, a melyben szabadon mozoghat, s rendszeres időközben szabad csak anyja alá engedni, hogy szophasson, szopás után ismét rekeszébe kell vezetni. Szélesendes jó időben a borju aztán minél többet van szabad levegőn, annál jobb. Még egyet ne hagyjon figyelmen kívül: a gondos bőrápolást. Tessék a borjút is mindennap megcsutakolni, megkefélni. Ezt akkor kell megkezdeni, mikor az első szőrét — a melyet magával hozott a világra — veszíteni kezdi. A tisztogatás élénkíti az anyagcserét s a kis állat bőre nem lesz az idő viszontagságaival szemben sem túlérzékeny. Ha már elég erős a borju, még télen is — szélesendes időben, délben — egy-egy órára ki kell ereszteni, hogy a kifutóban, vagy esetleg a gazdasági udvarban mozoghasson egyet. Ez nemcsak egészségi szempontból szükséges, hanem azért is, mert a kis állat sokkal szebb lesz, tagjai arányosabban fejlődnek.

A legtöbb tehén ellés előtt 2—3 hónappal magától is elapad, sőt van elég a melyik még korábban is. Vannak igen jól tejelő fajták, a melyek aztán egészen az új ellésig is tejelnek, ezt azonban nem szabad megengedni, mert ez már a magzat rovására megy és az anyát is roppantul elgyengíti. A jól táplált tehén — a tejelő tehén legjobb tápláléka a jó széna, répa, s korpás vagy lisztes ivások — két hónappal ellés előtt apadjon el, de még jobb, ha három hónapig áll szárazon. Az elapasztást sem szabad hirtelen végezni, hanem olyan formán, hogy a tehenet két hétig naponta csak egyszer fejk. Ily módon a tej magától is apad. Persze az elapasztás alatt az állatot nem szabad tulságosan táplálni, inkább egy kissé, de csak kissé meg kell szorítani a napi adagjait.

A vemhes tehenek, illetve a tejelő tehenek is szüksége van egy kis mozgásra és szabad levegőre. Ezért azokat is naponta legalább is kétszer és pedig itatás alkalmával ki kellene eresztetni, hogy egy kicsit mozoghassanak és egy kis friss levegőt szihassanak. Azalatt kell az istállóból is az almot kihordani és új almot szórni. Igaz, hogy a mozgás következtében a tehén valamivel kevesebb tejet ad, de ez bőven megtérül azon a réven, hogy az állat maga is egészségesebb marad és egészségesebb borjút hoz világra, mintha mindig a fülledt istállóban áll és nem mozoghat semmit. A hosszas állásban aztán lábai is egészen elsenyvednek. A tüdejének meg éppenséggel elengedhetetlenül szükséges naponta egy kis szabad friss levegő.

Dr. Kukuljevič József.

Cs. J. 1. Miután a m. kir. közalapítványi birtokokon segéd-erdőri minőségben teljesített szolgálata szintén állami szolgálata, az a nyugdíjba beszámíttatik abban az esetben, ha jelenlegi és közalapítványi szolgálata közt nincs 30 napnál hosszabb megszakítás. Ha van önnek közalapítványi szolgálata idejéről megfelelő hivatalos (hivatali ügyszám alatt, vagy hivatalos pecséttel ellátott) szolgálatai bizonyítványa, akkor nem kell újat kérnie, de ha nincs ilyen, akkor szerezzen be egy megfelelőt. Ha beküldi nekünk jelenlegi bizonyítványát, úgy meg fogjuk állapíttatni, hogy az megfelelő-e vagy sem. Most sehol se kell kérni, hogy közalapítványi szolgálata a nyugdíjba beszámíttassék, mert ez a szolgálata — ha kellőleg igazolva van — kérés nélkül is be fog annak idején számíttatni.

2. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

B. J. 1. A fegyveradórol és a vadászati adórol szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-a értelmében az erdő- és vadörök csak azon a vadászterületen vadászhatnak vadászati jegy nélkül, a melyen alkalmazva vannak s ebbeli minőségük a hatóságnál be

is van jelentve. Más vadászterületeken csak a vadászati adó lefizetése mellett vadászhatnak. Ha tehát az erdő- és vadőrök a szomszédos vadászterület bérlője vendégeül meghívja, úgy az illetők csak abban az esetben vadászhatnak ott, ha van vadászati jegyük.

2. A falusi lakosok azzal a fegyverrel, a melyért csupán fegyveradót fizettek, ha nincs vadászjegyük is, nem vadászhatnak.

3. és 4. Idegen vendégek a bérlő fegyvereivel csak abban az esetben vadászhatnak, ha nekik maguknak, saját személyükre szóló vadászati jegyük is van. Ha azonban vadászjegyük nincs, úgy nem vadászhatnak.

5. A vendégnek mindig kell vadászati jeggyel bírnia. Ha a vendég a vadászatot 30 napot meg nem haldó időtartam alatt kívánja gyakorolni, úgy 12 koronáért is válthat 30 napra szóló vadászati jegyet.

6. A ki vadászati jegy nélkül vadászik, azt jövedelmi kihágás miatt fel lehet jelenteni.

7. A bérlő nem felelős a vendégeiért. Jogositva van ugyan a vendégeit a vadászati jegy előmutatására felszólítani, de erre nem köteles.

N. B. A m. kir. pénzügyminiszter úrnak 1892. évi 30,225. számú határozata értelmében háromcsövű fegyverek után sem lehet 4 koronánál magasabb fegyveradót kivetni.

O. V. 1. Az új nyugdíjtörvény szerint semmi akadályja sincs annak, hogy 42 éves egyén erdőorré kineveztesse. A különbség csak az, hogy a míg azok, a kik szolgálatba lépésük alkalmával még nem voltak 40 évesek, már öt évi szolgálat után igényt tarthatnak nyugdíjra, addig azok, a kik 40 évesek már elmulnak, csak 10 évi szolgálat után szerzik meg a nyugdíjjogosultságot. Önnek azonban, ha erdőorré kineveztetik, valószínűleg jelenlegi szolgálata is be fog a nyugdíjba számíttatni. Ezt azonban határozottan nem állítjuk, mert nem ismerjük jelenlegi szolgálatának minőségét.

2. Csendőrségi szolgálata a nyugdíjba be nem számítható, mert e közt és polgári állami szolgálata közt hat évi, vagyis a megengedett 30 napnál hosszabb tartamú megszakítás van.

G. I. Nézetünk szerint a levonás nem jogos; de mivel a város szabályzatát nem ismerjük, ezt határozottan nem állíthatjuk. Forduljon a városi fővámvéví úrhoz s tőle kérjen felvilágosítást.

S. R. 1. Az erdőörök az erdőtvény 128. §-a értelmében az erdei kihágások, vagy a kihágást elkövetők nyomozásánál (ilyen az ön esete) mint *rendőri közegek* járnak el. Ugyanezen törvény 150. §-a jogot ad az erdőöröknek arra, hogy az *tetten kapott* erdei kihágótól a lopott erdei terméket onnan vegye el, a hova azt elhelyezte. E szerint ha az erdőör a kihágót *tetten érte* s öt egészen a lakásáig, vagy bármily más helyiségig követte, a hol a tettes a lopott holmit elrejtette, jogositva van az erdőör azt ott addig keresni, a míg fel nem találja. Ezt az esetet kivéve, hatósági engedély nélkül, az erdőör házkutatást nem tarthat.

Arra a kérdésére, hogy a leírt esetben helyesen járt-e el, vagy sem? csak azt feltehetjük, hogy nem járt el helyesen, mert ön a kihágót nem érte tetten, tehát nem is volt jogositva házkutatást tartani, s így az az ön esetében magánlaksértést képezett s még kevésbé volt jogositva a házörző kutyát lelőni és a tettesnek vélt egyénnel dulakodásba kezdeni, mert ha tényleg nem az illető volt a tettes, úgy ön még hivatalos hatalommal való visszaélést is követett el azért, hogy *jogos* önvédelem nélkül, a fegyverét használta, a mennyiben nem az illető támadta meg önt, hanem ön kezdett ki vele.

Mivel azonban ön a frissen esett hóban látható nyomokat követve jutott el az illető házáig, nem lehetetlen, hogy a bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy ön helyesen járt el s ez esetben — mint rendőri közegnek — a bilincs alkalmazására is — nézetünk szerint — joga volt.

2. Miután előfizetése még 1912. év végén lejárt s csak téves expedíció folytán kapta mostanáig a lapot, sziveskedjék az 1913. évre szóló hátralékos előfizetési díjat a folyó évvel együtt mielőbb beküldeni.

R. N. A kincstári erdészeti altiszti személyzetnek nemcsak joga, hanem kötelessége is a halászat törvényszerű gyakorlását ellenőrizni. Az erre vonatkozó rendeletet — közérdekű voltánál fogva — lapunk mai számában egész terjedelmében közöljük.

L. L. E. Toledo. Előfizetése a küldött 10 koronával 1916. évi június hó végéig rendezve van.

Sz. J. Hirdetését — mint lapunk előfizetőjének — díjmentesen közöljük.

Szina. A hatóságilag felesketett erdőörök a földművelésügyi miniszter úr 1891. évi 6755. szám alatt kiadott körrendelete, valamint a m. kir. közigazgatási bíróságnak 1909. évi 12,740. P. számú ítélete értelmében a szolgálati fegyveren kívül még egy fegyvert, vagyis összesen két fegyvert tarthatnak adómentesen, melyek közül az egyik fegyver sörétes, vadászfegyver is lehet. Úgy a földművelésügyi miniszter úr rendeletét, mint a közigazgatási bíróság említett ítéletét lapunk 1912. évi 4-ik számában egész terjedelmében megtalálja.

K. J. A kincstárnál alkalmazott erdőlegények és segéderdőörök fele része évi 600 K, fele része pedig évi 700 K fizetést, valamennyi természetbeni lakást, vagy ilyennek hiányában a székhelye szerint járó évi 100, 120, 140 K lakbért, évi 60 K ruhaátalányt, évi 20 K földváltást és évi 12 ürm.³ tüzfűt kap. Ezenkívül valamennyinek joga van 2 tehenet, 1 növendékszarvasmarhát és 2 borjút, valamint 2 öreg sertést és 4 malacot, vagy 2 darab egy éven felüli süldőt tartani, illetőleg az erre a célra kijelölt kincstári területen szabadon legeltetni és makkoltatni.

Sz. G. 1. Miután a magánuradalmi erdőörök az 1907. évi XLV. t.-cz. hatálya alá tartozó gazdasági cselédek, ennél fogva ugyanezen törvényezikk 40. §-a értelmében felmondási idejük két hónap. Felmondás nélkül tehát nem szabad az uradalmat elhagynia, mert megbüntetik.

2. Hogy a kérvényhez *hitelesített* másolatokat kell-e csatolni, vagy elég-e azokról egyszerű másolatokat mellékelni, az minden pályázati hirdetésben benne van. A kincstárhoz, városhoz s egyéb hatósághoz benyújtandó kérvényhez mindig *hitelesített* másolatokat kell csatolni. Magánuradalmak rendszerint megelégszenek egyszerű másolatokkal is s csak az illető jelentkezésekor nézik meg, hogy a beküldött másolatok egyeznek-e az eredeti iratokkal.

3. A 10 fillért a lap javára bevételtek.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Erdészi esetleg fővadászi állást keres 24 éves, nős, középiskolát és erdőri szakiskolát végzett, jól, alkalmasan szakvizsgázott egyén, ki jelenleg uradalomban erdőgondnokság vezetésével mint irodai erdőaltiszt van alkalmazva, ki az erdőkezelés minden ágában jártas, s a vadászat szakszerű kezelését érti. Beszél és ír magyarul. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (6.)

Erdész és vadászsegéd, ki jelenleg állás nélkül van, bármikori belépésre alkalmazást keres; 26 éves, erőteljes, nőtlen, anyanyelve német, erdei munkálatokban (szálerdőüzem) a fő- és apróvad tenyésztésében s a vadászatban jártas; teljesen megbízható. Czime: Unterreiner Jakab Lovrin (Torontál megye). (2.)

Vadór szerényigényű mielőbbi belépésre kerestetik. Kérvények a bizonyítványok másolatával Főintézőséghez, Ábrahámtelek p. Tápiószele küldendők. (8.)

22 éves, nőtlen, az erdészeti és vadászati teendőkben jártas, jó sikerrel szakvizsgázott erdőőr, ki eddig mint erdőkezelőségi segéd volt alkalmazva, melyről több éves, jó bizonyítvánnyal rendelkezik, azonnali, vagy későbbi belépésre erdőőri, vagy vadász állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (3.)

Azonnali, vagy későbbi belépésre erdőőri állást keres, 27 éves, nőtlen, református, ép, erős testalkatú, különösen jól látó és halló, hat elemiit végzett, megbízható, tisztességes magyar ember. Címe: Ifj. Kocsis József Hegyközszentimre (Bihar megye) (4.)

Erdészeti vagy fővadászi állást keres 32 éves, nős, osztrák szakiskolát végzett, erdészeti állásban levő egyén, a ki az erdészeti teendők minden ágában jártas, vadászatok rendezését érti, jó cserkésző. Beszél magyarul, németül, tótul. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (7.)

Erdőőri alkalmazást keres 28 éves, róm. kath., nős, szakvizsgázott, úgy az erdészet, mint az apró és nagy vad gondozásában több évi gyakorlattal bíró egyén. Kötűnő duvad írtó. Címe: Sz. J. Kaposvár, Cseri-út 26. sz. (10.)

Kiszolgált nyug. csendőr, szakvizsgázott erdőőr, 28 éves, ref., nőtlen, ki hosszabb ideig uradalomnál volt alkalmazva, az erdészeti és vadászati teendőkben jártas, azonnali vagy későbbi belépésre megfelelő állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (9.)

HIRDETÉSEK

Elszegényedett nemesi családból származó, intelligens férfi, 24 éves, nős, kiszolgált altiszt, magas növésű, kitűnő lövő, némi gyakorlata van, vadásznak ajánlkozik. Szíves megkeresések Jeszenszky M. Budapest, VIII. ker. József-körút 66. sz. IV. em. 44 ajtó, kéretnek. (4.)

Pályázati hirdetmény. 688/1913. sz. Alulírt állami erdőhivatal Nyitra vármegye közig. erd. bizottságától nyert megbízás alapján a lemondás következtében 1914. évi január hó 1-én megüresedett Nagyunyri kerületi erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Javadalmazás 700 kor. fizetés, 100 kor. lakbér, 200 kor. lótartás, 28 kor. tűzifaváltság.

Pályázók 1 kor. bélyeggel ellátott, sajátkezűleg írt kérvényeiket az erdőtörvény 37. §-ában előírt minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, életkorukat, eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványaikkal felszerelve a Pöstyénben székelő szeniczei m. kir. j. erdőgondnoksághoz nyujtsák be.

A kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

Tót nyelv bírása előny.

(5.)

Pályázati hirdetmény. 1525/1913. sz. A temesligeti közalap. kir. erdőgondnokság kerületében nyugdíjazás folytán megüresedett temesligeti I. számú erdőőri állásra pályázat nyittatik.

Ezen erdőőri állással 700 kor. fizetés és személyi pótlék, 100 kor. egyenruhaátalány, törvényszabta családi pótlék, természetbeni lakás, vagy megfelelő lakbér, 18 ürm³ I. oszt. kemény dorong tűzifa, 2 kat. hold szántóföld és szabályszerű legelőilletmény élvezete van egybekötve.

Az ezen állásra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előírt szakképzettségüket, ép, erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképeségüket, kinstári erdészeti orvos, vármegyei tisztí orvos, vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal; életkorukat és illetőségüket anyakönyvi kivonattal, a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való bírását és azt, hogy katonai kötelezettségüknek miként tettek eleget, megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az így felszerelt és sajátkezűleg írt kérvények a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi Ministeriumhoz czimezve 1914. évi január hó 31-ig alulírott erdőgondnoksághoz nyujtandók be.

Nagykövérés, 1913. évi december hó 23.-án.

(3.) **Temesligeti közalap. kir. erdőgondnokság.**

Pályázati hirdetmény. Alulírott erdőgondnokság kerületében Erdőszáda (Szatmár m.) székhelyvel 1914 április 1-én egy erdőőri állás töltendő be.

Javadalmazás: 240 kor. készpénz, 3%-től jutalék az eladott erdőtermékekből, buza 6 hl., elegy 6 hl., tengeri 6 hl., 1 kat. hold tengeri föld bevetve, 1 tehén, 1 borjú legeltetése, 1 drb 1½ éves süldő hizónak, lakás, kert, kaszáló, 4 öl tűzifa, lövbérek.

Szakiskolát végzett, a vadászatban jártas, gyakorlattal bíró egyének pályázati kérvényüket márczius 1-ig alulírotthoz nyujtsák be.

Hadad, 1914 január 1.

(6.) **Gróf Degenfeld Sándor erdőgondnoksága.**
Kleisl Gyula urad. főerdész.

Pályázati hirdetmény. Főméltóságú gróf Pappenheim Siegfriedné mezőfényi uradalmában 1914 márcz. 1-én egy erdőőri állás lesz betöltendő. Az erdőőr javadalmazása a következő: 100 kor. készpénz, 3 q buza, 10 q rozs, 2 kat. hold föld, 16 ürm³ II. o. tölgyhasábfá (mely méterenként 4-50 kor.-val megváltatik s kap az erdőőr hulladékfából szabad tüzelőt), 2 tehénre és 2 borjura nyári legelő és télre kellő mennyiségű feles kaszáló, 4 kocza és 4 süldőre nyári legelő, lakás kerttel, évenként 1 öltöny szövetruha, 1 kalap és egypár harisnya-szár, 3 évenként 1 télikabát és szabályszerinti lődij.

Katonakötelezettségüknek eleget tett, nős, 30 évesnél nem korosabb erdőőrök erkölcsi s egyéb bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket alulírotthoz küldjék.

Mezőfőny, 1914 január 5.

(7.)

Romándi Géza urad. erdész.

Termelt erdei fenyőhaszonfa eladás.

131523/1913. I. B.—1. sz. A delnekakasfalvai m. kir. erdőgondnokság 8 tag 17 és 18 erdőrésztében kitermelt 2963 drb. illetve 1832-37 tömörköbméter erdei fenyőhaszonfa zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1914. évi január hó 26-án déli 12 óráig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál, a hol azok január hó 27-én délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, kikiáltási árak, ajánlati űrlap és boríték a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál megszerezhetők.

Budapest, 1913. évi december hóban.

(8.) **M. kir. Földművelésügyi Miniszter.**

Termelt fenyőhaszonfa eladás. 131094.I/B—1.

F. M./1913. sz. A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal a kerületéhez tartozó vichodnai és szvarini m. kir. erdőgondnokságban az 1913. évben a kincstár által termelt és az 1914. évben a rakodókra kiszállítandó lucz- és jegenyefenyő műfát Lipitújvárrott 1914. évi február hó 4-én délelőtt tíz (10) órakor, tíz (10) értékesítési csoportban nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján értékesítés alá fogja bocsátani.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok legkésőbb 1914. évi február hó 3-án délután 7 óráig nyújtandók be a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalnál.

A részletek csoportosítására, valamint a kikiáltási árakra vonatkozó bővebb felvilágosítást a lipitújvári m. kir. főerdőhivatal ad, a hol az általános árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlapok és borítékok is megtekinthetők és beszerezhetők.

Budapest, 1913. évi december hó.

(9.) **Földművelésügyi Minister.**

Termelt fenyőhaszonfa eladás. 131775/1913.

szám. A besztercebányai és erdőbádonyi erdőgondnokságoknál termelt 2157-65 m³ fenyő épületi és műszerfa és 252 folyóméter fenyőrudfa, hat eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok 1914. évi január hó 26-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán, a m. kir. erdőigazgatóságnál, a hol azok 1914. évi január hó 27-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Árverési és eladási feltételek a faanyagok csoportosításának és kikiáltási árának részletes kimutatása, ajánlati űrlap és boríték a besztercebányai erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1913. évi december hóban.

(10.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Termelt fenyőhaszonfa eladás. 131545. I.

B.—1. F. M./1913. sz. A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal a kerületéhez tartozó maluzsinai, oszadai m. kir. erdőgondnokságban az 1913. évben kitermelt és az 1914. év folyamán a kincstár által a rakodókra kiszállítandó lucz-, jegenye-, erdei- és vörösfenyő műfát 3

(három) csoportban valamint a fenyőházai m. kir. erdőgondnokság kerületében az 1913—1915. években a kincstár által termelt illetve termelendő és az 1914—1916. években a rakodókra kiszállítandó lucz-, jegenye-, erdei- és vörösfenyő műfát az ottani villanyos üzemű fűrészbérletével kapcsolatosan 1 (egy) csoportban Lipitújvárt 1914. évi január hó 27-én d. e. 10 (tíz) órakor nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján eladás alá bocsátja.

A szabályszerűen kiállítandó zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1914. évi január hó 26-án délután 5 óráig nyújtandók be a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalnál.

A részletek csoportosítására, valamint a kikiáltási árakra vonatkozó bővebb felvilágosítást a lipitújvári m. kir. főerdőhivatal ad, a hol az általános árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlap és borítékok is megtekinthetők és beszerezhetők.

Budapest, 1913. évi december hó.

(11.) **Földművelésügyi Minister.**

Pályázat. 737/1913. sz. A bátaszéki teréz. alap. m. kir. erdőgondnokságnál üresedésben levő erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Ezen erdőőri állás a következő javadalmazással rendszeresítve lett és pedig: 700 kor. fizetés és személyi pótlék, törvényszabta családi pótlék, évi 100 kor. ruhaátalány, természetbeni lakás, avagy megfelelő lakpénz, természetbeni legelő, avagy szabályszerű legelővátság, 2 kat. hold földilletmény, avagy váltáság és 18 ürm³ vegyes kemény első osztályú dorong tűzifa élvezetével.

Az ezen állásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépők ezen felül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó- és hallóképességüket, kincstári erdészeti orvos, vagy megyei főorvos, vagy pedig m. kir. honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényüket előjáróhatóságuk — eddigi állami szolgálatban még nem állók pedig az illetékes politikai hatóságuk útján f. é. február hó 25-ig a bátaszéki terézianumi m. kir. erdőgondnoksághoz nyujtsák be.

Kelt Bátaszéken, 1913. év december hó 27-én.

(12.) **Teréz. alap. m. kir. Erdőgondnokság.**

Pályázati hirdetmény. 1487/1913. sz. A pilismaróti m. kir. közalap. erdőgondnokságnál megüresedett pilisszentléleki erdőőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Javadalmazás: évi 700 kor. fizetés és személyi pótlék, törvényszabta családi pótlék, természetbeni lakás, 100 kor. egyenruhaátalány, 18 ürm³ kemény I. oszt. dorong tűzifa, 2 kat. hold föld, két drb. tehén és egy drb. növendék szarvasmarha tartása mellett természetbeni legelő.

Pályázók felhivatnak, hogy életkoruk és illetőségüket tanúsító anyakönyvi kivonattal, ép és erős testalkatuk,

különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket igazoló vármegyei fő-, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá katonai kötelezettségük mikénti lerovását és nyelvismeretüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt, sajátkezüleg írt, a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz címzett kérvényüket az alulírt erdőgondnokságnál f. évi február hó 15-ig nyujtsák be.

Ezen állásért csakis szakvizsgázott, 24. életévüket betöltött és a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bíró egyének pályázhatnak.

Pilismarót, 1914. január 3.

**A pilismaróti m. kir. közalap-
erdőgondnokság.**

(13.)

Erdőőr a ki az erdészeti, főleg pedig az apróvad tenyésztése és vadászata körül jártassággal bír, a mesterséges fáczántenyésztést tökéletesen érti, erről jó bizonyítvánnyal rendelkezik f. évi április hó 24-én felvétetik. Czim a kiadóhivatalnál.

(14. II. 1.)

Pályázat. 49/1914. sz. A tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületében nyugdíjazás folytán egy (1) főerdőőri és előléptetés esetén egy (1) erdőőri illetve egy (1) I. oszt. erdőlegényi vagy segéderdőőri állásra az állományszerű illeményekkel pályázat nyitattik.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi t.-cz. 37. § ában követelt szakképzettséget, az allamerdészet szolgálatába ujonnan belépők ezen kívül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról, családi állapotukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényeiket 1914. évi február hó 15-éig az alulírt erdőhivatalhoz nyujtsák be. Tótsóvár, 1914. évi január hó 6-án.

(15.)

M. kir. Erdőhivatal.

Pályázati hirdetés. 60/1914. sz. A lugosi m. kir. erdőigazgatóság pályázatot hirdet négy főerdőőri, egy erdőőri, kinevezés esetén öt erdőőri, egy I. oszt. erdőlegényi, kinevezés esetén négy I. oszt. és négy II. oszt. erdőlegényi állásra.

A pályázati kérvények 1914. évi február hó 28-ig az alulírott erdőigazgatósághoz nyujtandók be.

Részletes pályázati feltételek ugyanott díjtalanul kaphatók.

Lugos, 1914. évi január hó 3-án.

(16.)

M. kir. Erdőigazgatóság.

Pályázati hirdetés erdőőri állásokra.

131971. I/A—5 1913. sz. A kopár területek gazdasági állapotának megjavítását célzó munkálatok sikeres végrehajtása érdekében 600 kor. fizetéssel, 100 kor. személyi pótlékkal, a törvényes lakpénzzel és mellékillet-

ményekkel rendszeresített, *négy II. oszt. erdőőri állásra*, nevezetesen a trencsényi m. kir. állami erdőhivatalnál Trencsén vármegyében, a löcsei m. kir. állami erdőhivatalnál Szepes vármegyében, továbbá a rimaszombati m. kir. állami erdőhivatalnál Gömör vármegyében, végül a tordai m. kir. állami erdőhivatalnál Torda-Aranyos vármegyében rendszeresített állásokra *ezennel pályázatot hirdetek.*

Ezen állásokra csak azok pályázhatnak, a kik az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában körülírt törvényes szakképzettséggel bírnak. Azoknak a pályázóknak, a kik jelenleg állami erdészeti szolgálatban még nem állanak, pályázati kérvényükhöz csatolandó hiteles okmányokkal igazolniok kell:

1. anyakönyvi kivonattal életkorukat;
2. megfelelő bizonyítvánnyal szakképzettségüket;
3. kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép és egészséges testalkattal, különösen pedig jó látó-, halló- és beszélőképességgel bírnak;
4. községi bizonyítvánnyal illetőségüket és erkölcsi magaviseletüket;
5. elfogadható bizonyítványokkal nyelvismeretüket, eddigi alkalmaztatásukat s azt, hogy katonai szolgálati kötelezettségüknek miként feleltek meg.

Az ily módon felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényt 1914. február hó 15-éig ahhoz a m. kir. állami erdőhivatalhoz kell benyújtani, a melynek kerületébe folyamodó magát felvétetni óhajtja, de megjegyeztetik, hogy a felvett pályázók szolgálati beosztása a szolgálat érdekeinek megfelelően fog eszközöltetni.

A pályázók közül előnyben fognak részesítettetni azok, a kik igazolni tudják a fenti kellekeken kívül azt is, hogy az erdőművelésben, csemetekerti munkálatokban, térképolvasásban, térképrajzolásban és kisebb műszaki munkálatokban is némi gyakorlattal rendelkeznek.

A kinevezett erdőőrök csak egy évi kifogástalan szolgálat után fognak állásukban véglegesítettetni.

Budapest, 1914. január hóban.

(17.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Nadrágalyalevelet, hársfavirágot, tölgy mohát és tisztított taplót napi legmagasabb áron vesz Lévai Jenő gyógynövénykereskedő, Óbecse.

(1.X.9.)

Nyestfogó. Legegyszerűbb, mely a vadnak nem feltűnő, kisebb ledült fára pár perc alatt felszerelhető, 1 minta kiesinyben, nyestfogáshoz utasítás és 10 fogóhoz való felszerelési kellék 10 kor. Megrendelhető utánvétellel Kolozsi Ferencz hatósági erdőőrnél Gyergyóbékás, Csikmegye

(2.IV.4.)

DIANA FEGYVER ATELIER
Gothard Sándor
Herény, Szombathely mellett, Vas m.

Lerakat: **Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.,** a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában:

Használati fegyverek

120 korona ártól felfelé.

A kontinens legnagyobb luxusfegyver-raktára.

Saját szerkezet — saját minták!